

Curtea Supremă de Justiție**DECIZIE**

28 ianuarie 2014

mun.Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:
Președinte - Petru Ursache,
Judecători -Ghenadie Nicolaev, Constantin Alerguș, Nicolae Gordilă, Vladimir Timofti,

a judecat în ședință publică cererea de revizuire declarată de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov împotriva încheierii Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 27 octombrie 2011 și deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 23 ianuarie 2013 în privința lui *Șochichiu Sergiu*.

Termenul de examinare a cauzei în instanța de recurs: 21 octombrie 2013 – 28 ianuarie 2014.

Procedura de citare legal îndeplinită.

S-a prezentat:

Procurorul Crijanovschi Sergiu, care a solicitat admiterea cererii de revizuire în sensul declarat și desființarea încheierii Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 27 octombrie 2011 și deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 23 ianuarie 2013, pronunțate în cauza dată.

Asupra cererii de revizuire, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. La data de 20 mai 2009, Procuratura mun. Chișinău a pornit urmărirea penală pe cauza penală nr.2009028178 în baza art. 328 alin.(2) lit.a) Cod penal, pe faptul depășirii atribuțiilor de serviciu însoțite de aplicarea violenței de către colaboratorii Direcției Generale de Combateră a Crimei Organizate a DSO al MAI la reținerea lui Șochichiu Sergiu la 17 ianuarie 2007.

Prin ordonanța procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Lucia Arseni din 18 iulie 2011, în conformitate cu prevederile art. 52, 255, 275 pct. 3), 285 alin. (1) Cod de procedură penală, a fost dispusă încetarea urmăririi penale în cauza penală nr. 2009028178, din motiv că acțiunile colaboratorilor de poliție din cadrul DSO MAI, Musteață Ion, Pîntea Lilian și Balamatiuc Eduard nu întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (2) lit.a) Cod penal.

2. Avocatul Oancea Iurie în numele cet. Șochichiu Sergiu, în temeiul art. 299¹ Cod de procedură penală, a contestat cu plîngere ordonanța nominalizată la procurorul ierarhic superior.

3. Prin ordonanța procurorului adjunct al Procuraturii mun. Chișinău, Lupu Vladimir, din 07 septembrie 2011, conform prevederilor 52, 255, 299 și 299¹ Cod de procedură penală, a fost dispusă respingerea plîngerii avocatului Oancea Iurie, în numele cet. Șochichiu Sergiu, ca fiind neîntemeiată.

4. La 16 septembrie 2011, avocatul Oancea Iurie, în numele cet. Șochichiu Sergiu, s-a adresat cu plîngere în instanța de judecată, în ordinea art. 313 Cod de procedură penală, respectînd în prealabil prevederile art. 298 Cod de procedură penală, prin care s-a solicitat anularea ordonanțelor procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Arseni Lucia din 18 iulie

2011, privind încetarea urmăririi penale în cauza penală nr. 2009028178 și a procurorului adjunct al Procurorului mun. Chișinău, Lupu Vladimir din 07 septembrie 2011, privind respingerea plîngerii avocatului Oancea Iurie în numele cet. Șochichiu Sergiu, cu reluarea urmăririi penale.

5. Prin încheierea judecătorului de instrucție al Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 27 octombrie 2011, a fost recunoscută legală ordonanța din 18 iulie 2011 de încetare a urmăririi penale în cauza penală nr. 2009028178 emisă de către procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Arseni Lucia și ordonanța procurorului adjunct al Procurorului mun. Chișinău, Lupu Vladimir din 07 septembrie 2011 de respingere a plîngerii, iar plîngerea avocatului Oancea Iurie în interesele lui Șochichiu Sergiu din 16 septembrie 2011 a fost respinsă ca neîntemeiată.

5.1 La adoptarea soluției date, instanța a menționat faptul că nu au apărut fapte noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental în cadrul urmăririi precedente ce ar fi afectat hotărîrea primită la 18 iulie 2011 și la 07 septembrie 2011 din acest motiv, nu pot fi declarate nule ordonanțele contestate.

6. Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, invocînd art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs în anulare încheierea judecătorului de instrucție, solicitînd casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării plîngerii în aceiași instanță de către un alt judecător.

În susținerea recursului, Procurorul General Adjunct a invocat că procurorul, la adoptarea hotărîrii de încetare a urmăririi penale, a admis erori de drept și de fapt, exprimate prin aprecierea necorespunzătoare a circumstanțelor cazului, iar hotărîrea a fost afectată de un viciu fundamental, manifestat prin limitarea drepturilor victimei care sunt garantate de art. 3 și 13 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, de a beneficia de o investigație efectivă a plîngerii sale cu privire la aplicarea de rele tratamente și de a avea acces liber la justiție, ceea ce exclude caracterul legal al hotărîrii procesuale în cauză.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 23 ianuarie 2013, a fost decisă inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de procurorul General Adjunct, Igor Serbinov împotriva încheierii judecătorului de instrucție al Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 27 octombrie 2011, privind ordonanța din 18 iulie 2011 de încetare a urmăririi penale în cauza penală nr. 2009028178, ca necorespunzător cerințelor de formă și de conținut.

8. La 19 iunie 2013, Procurorul General Adjunct, Serbinov Igor, a depus o cerere de revizuire, în care solicită casarea hotărîrilor judecătorești menționate mai sus, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri prin care să fie admisă plîngerea avocatului Oancea Iurie, în numele cet. Șochichiu Sergiu, cu declararea nulă a ordonanțelor procurorului în Procuratura mun. Chișinău Arseni Lucia din 18 iulie 2011 de încetare a urmăririi penale în cauza penală nr. 2009028178 și a ordonanței procurorului adjunct al procurorului mun. Chișinău Lupu Vladimir din 07 septembrie 2011 privind respingerea plîngerii avocatului, cu reluarea urmăririi penale și obligarea procurorului de-a lichida încălcările depistate.

Revizuentul invocă că, prin hotărîrea din 15 mai 2012, *în cauza Sochichiu vs. Republica Moldova*, CtEDO a constatat violarea art. 3 CEDO, atît în aspect material cît și procedural.

Curtea a notat că nu a fost discutat de către părți că Sergiu Șochichiu a fost vătămat la reținere de către poliție, ci faptul dacă utilizarea forței de către poliție a fost justificată în circumstanțele speței.

Aparent reclamantul nu a fost arestat în cursul unei operațiuni întîmplătoare, care ar determina evoluții neașteptate la care poliția urma să reacționeze fără o pregătire preventivă.

Materialele cauzei au arătat clar că poliția a planificat preventiv operațiunea de reținere și că au avut timp suficient pentru a evalua posibilele riscuri și să ia toate măsurile necesare pentru a efectua reținerea.

Curtea a notat că operațiunea a fost efectuată de către patru polițiști care, după cum apare din înregistrarea video a reținerii, erau aproximativ de aceeași înălțime și constituție ca reclamantul și, spre deosebire de reclamant, au fost înarmați. Sarcina polițiștilor a fost de a reține un suspect care nu era înarmat și care nu avea antecedente violente. În contrast, reclamantul avea familie, loc de muncă, loc permanent de trai, nu a fost cunoscut de poliție și a fost suspectat de o crimă profesională. În continuare, reținerea a avut loc lângă o grădiniță în timp ce reclamantul și alți părinți, de regulă, își luau copii acasă, astfel, eventual în fața familiei reclamantului și altor persoane, inclusiv copii mici.

În aceste circumstanțe, Curtea nu a fost convinsă de constatările autorităților naționale că reclamantul a prezentat un pericol serios polițiștilor, ce ar fi justificat aplicarea acelor metode brutale din partea lor. În afară de forța brutală folosită împotriva reclamantului, Curtea a notat, din înregistrarea video a reținerii, că conduita ofițerilor de poliție a fost pe departe de a fi ca respectuoasă în raport cu demnitatea reclamantului.

De asemenea, Curtea a luat în considerație maniera în care instanțele naționale au examinat plîngerea reclamantului privind maltratarea sa. În particular, procedurile respective au durat aproape 5 ani, autoritățile naționale au fost dispuse să creadă versiunea polițiștilor; autoritățile s-au focusat doar în privința declarațiilor date de reclamant și polițiști etc.

Luînd în considerație aceste omisiuni, Curtea a recunoscut, în această speță, violarea Articolului 3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, atât sub aspect material, prin aplicarea relelor tratamente, cât și sub aspect procedural, condiționat de lipsa unei investigații eficiente a cazului.

CtEDO a relevat faptul că judecătorul de instrucție, fiind înzestrat cu dreptul de a efectua controlul judiciar prin soluționarea plîngerilor împotriva acțiunilor și actelor organului de urmărire penală, pronunțîndu-se asupra plîngerii avocatului Oancea Iurie, depusă în interesele lui Șochichiu Sergiu, nu a efectuat o verificare minuțioasă, completă și obiectivă a circumstanțelor cauzei.

Prin neexaminarea multilaterală a circumstanțelor expuse în plîngere de către avocatul Oancea Iurie, instanța de judecată a admis un viciu fundamental care grav a afectat drepturile reclamantului Șochichiu Sergiu, viciu consemnat și în hotărîrea Curții Europene din 15 mai 2012.

Încălcarea dreptului cet. Șochichiu Sergiu la un recurs efectiv continuă să se producă și în prezent, ceea ce constituie o încălcare gravă a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și aceasta nu poate fi remediată decît prin revizuirea încheierii judecătorului de instrucție al Judecătoriei Rîșcani mun.Chișinău din 27 octombrie 2011.

9. Judecînd cererea de revizuire în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit conchide că aceasta urmează a fi admisă din următoarele considerente.

Potrivit art.464¹ alin.(1) Cod de procedură penală, hotărîrile irevocabile pronunțate în cauzele în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o încălcare a drepturilor sau a libertăților fundamentale ale omului pot fi supuse revizuirii dacă cel puțin una dintre consecințele grave ale încălcării Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a protocoalelor adiționale la aceasta continuă să se producă și nu poate fi remediată decît prin revizuirea hotărîrii pronunțate.

În sensul vizat se atestă că, prin hotărîrea din 15 mai 2012 în cauza *Sochichiu vs. Republica Moldova*, CtEDO a constatat violarea Articolului 3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, atât sub aspect material,

prin aplicarea relelor tratamente față de cet. Șochichiu Sergiu, cât și sub aspect procedural, condiționat de lipsa unei investigații eficiente a cazului dat.

Concomitent, consecințele grave ale încălcării drepturilor lui Șochichiu Sergiu prevăzute de Convenție și protocoalele adiționale la aceasta continuă să se producă, din motiv că existența hotărîrilor judecătorești menționate prezintă un impediment juridic pentru anularea ordonanței procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Arseni Lucia din 18 iulie 2011 de încetare a urmării penale în cauza penală nr.2009028178 și a ordonanței procurorului adjunct al procurorului mun. Chișinău, Lupu Vladimir din 07 septembrie 2011 privind respingerea plîngerii avocatului Oancea Iurie și redeschiderea procedurii de investigare a maltratării comise față de Șochichiu Sergiu.

Conform art.464¹ alin.(11), 435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, dacă se constată că cererea de revizuire este întemeiată, instanța desființează hotărîrea atacată și dispune, în cazul în care este necesară admisibilitatea de probe, rejudecarea cauzei de către instanța de fond, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Prin urmare, dat fiindcă hotărîrile atacate sînt afectate de erori de drept în aspectul invocat de recurent, dar care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii cererii de revizuire, desființarea hotărîrilor contestate și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de judecată, de către un alt judecător.

La rejudecarea cauzei, judecătorul urmează să înlăture erorile de drept menționate, să țină cont de circumstanțele expuse, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărîre legală și întemeiată.

10. Conform art. 464¹alin. (11), 435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Admite cererea de revizuire declarată de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, desființează total încheierea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 27 octombrie 2011 și decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 23 ianuarie 2013 în privința lui **Șochichiu Sergiu** și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de judecată, de către un alt judecător.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată în ședința publică din 28 ianuarie 2014.

Președinte *semnătura*

Petru Ursache

Judecători *semnătura*

Ghenadie Nicolaev

semnătura

Constantin Alerguș

semnătura

Nicolae Gordilă

semnătura

Vladimir Timofti